

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

ՄԱՍՈՈՂԱԿԱՆ ԿՐԵՂԻՏԱՎՈՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ընդունվել է 17.06.2008

- [Գլուխ 1. Ընդհանուր դրույթներ](#)
- [Գլուխ 2. Կրեդիտավորման պայմանագրերը](#)
- [Գլուխ 3. Սպառողի իրավունքները](#)
- [Գլուխ 4. Տարեկան փաստացի տոկոսադրույքի հաշվարկումը](#)
- [Գլուխ 5. Գույացողը եւ հաղորդակցումը](#)
- [Գլուխ 6. Սպառողների իրավունքների պաշտպանությունը, վերահսկողությունը եւ սույն օրենքը խախտելու համար պատասխանատվությունը](#)
- [Գլուխ 7. Անցումային դրույթներ](#)

Սույն օրենքի նպատակը Հայաստանի Հանրապետությունում սպառողական կրեդիտավորման պայմանագրերի կողմ համարվող կամ սպառողական կրեդիտավորումից օգտվելու ցանկություն ունեցող սպառողների իրավունքների պաշտպանությունն է, կրեդիտավորման համակարգի զարգացումը եւ միասնական կանոնների սահմանումը, ֆինանսական միջնորդության ավելացումը եւ ֆինանսական համակարգի նկատմամբ սպառողների վստահության բարձրացումը:

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է կրեդիտավորման պայմանագրերից բխող հարաբերությունները, դրանց տեսակների առանձնահատկությունները եւ պարտադիր պայմանները, կրեդիտավորման պայմանագրերով տարեկան փաստացի տոկոսադրույքի հաշվարկման կարգը եւ պայմանները, կրեդիտավորողի պատասխանատվությունը, կրեդիտավորման պայմանագրերով սպառողների իրավունքները եւ այդ պայմանագրերի հետ կապված այլ հարաբերություններ:

Հոդված 2. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

1) *կրեդիտ*՝ պարտավորության տարաժամկետ վճարման իրավունք, վարկ, փոխառություն, ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ) կամ որեւէ այլ համաձայնություն կամ պայմանավորվածություն, որի նպատակը ապրանքների, ծառայությունների կամ աշխատանքների ձեռքբերումը ֆինանսավորելն է.

2) *կրեդիտավորող*՝ բանկ, օտարերկրյա բանկի մասնաճյուղ, վարկային կազմակերպություն կամ գրավատուն, որը տրամադրում է կրեդիտ.

3) *կրեդիտավորման պայմանագիր*՝ գործարք, որով կրեդիտավորողն սպառողին տրամադրում կամ խոստանում է տրամադրել կրեդիտ.

4) *մատակարար*՝ ապրանքները վաճառող կամ ծառայություններ մատուցող կամ աշխատանքներ կատարող ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձ.

5) *տարեկան փաստացի տոկոսադրույք (Annual Percentage Rate կամ APR)*՝ սպառողի կրեդիտավորման ընդհանուր ծախսը՝ արտահայտված տրամադրված կրեդիտի տարեկան տոկոսով, եւ հաշվարկված՝ հիմք ընդունելով սույն օրենքի 13-րդ հոդվածում նշված բանաձևեր.

6) սպառող՝ բացառապես անձնական, ընտանեկան, տնային կամ այլ օգտագործման համար նախատեսված, ձեռնարկատիրական գործունեության հետ չկապված, ապրանքների (աշխատանքների, ծառայությունների) պատվիրման կամ ձեռքբերման նպատակով կրեդիտ ստացող քաղաքացի.

7) սպառողի կրեդիտավորման ընդհանուր ծախսը՝ բոլոր տոկոսներն ու այլ վճարումները, որոնք սպառողը պարտավոր է վճարել (կատարել) կրեդիտավորման համար.

8) օվերդրաֆտ՝ բանկի կողմից կրեդիտի տեսքով սպառողական նպատակով բանկային, ավանդային կամ այլ հաշվի վրա տրամադրված գումար կամ այդպիսի գումարի տրամադրման խոստում, այդ թվում՝ վճարային քարտերով.

9) վարկային քարտով կրեդիտավորման պայմանագիր՝ կրեդիտավորման պայմանագիր, որով կրեդիտավորողը, անկախ բանկային, ավանդային կամ այլ հաշվի առկայությունից, մշտական հիմունքներով սպառողին տրամադրում է նախապես հաստատված սահմանաչափով վերականգնվող կամ չվերականգնվող վարկային գիծ՝ վարկային քարտի միջոցով սպառողի գնումները, այլ վճարումները, ինչպես նաև կանխիկի պահանջը ֆինանսավորելու նպատակով.

10) Ֆինանսական համակարգի հաշտարար՝ «Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված անձ:

Հոդված 3. Բացառություն կազմող կրեդիտավորման պայմանագրերը

1. Սույն օրենքով սահմանված պահանջները չեն տարածվում՝

1) այն կրեդիտավորման պայմանագրերի վրա, որոնց համար նախատեսված չէ որեւէ տոկոսի կամ այլ հատուցման վճարում (կատարում).

2) հարյուր հազար դրամը չգերազանցող եւ տասը միլիոն դրամը գերազանցող կրեդիտավորման պայմանագրերի վրա.

3) այն կրեդիտավորման պայմանագրերի վրա, որոնք հիմնականում նախատեսված են հողի կամ գոյություն ունեցող կամ կառուցվող կամ կառուցվելիք շենքի (շինության) կամ բնակարանի նկատմամբ սեփականության իրավունքի ձեռքբերման կամ պահպանման նպատակով.

4) այն կրեդիտավորման պայմանագրերի վրա, որոնք նախատեսում են կրեդիտի տրամադրում շենքի (շինության) կամ բնակարանի վերանորոգման, վերակառուցման կամ բարելավման նպատակով.

5) վարձակալության պայմանագրերի վրա, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ պայմանագրերով նախատեսված է, որ վարձակալության օբյեկտի նկատմամբ սեփականության իրավունքն անցնելու է վարձակալին: Սույն օրենքի գործողությունը չի տարածվում սույն հոդվածի 3-րդ կետում նշված գույքի վարձակալության պայմանագրերի վրա:

ԳԼՈՒԽ 2

ԿՐԵԴԻՏԱՎՈՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐԸ

Հոդված 4. Կրեդիտավորման պայմանագրերը

1. Կրեդիտավորման պայմանագիրը կնքվում է գրավոր:

2. Սպառողը պարտադիր ստանում է կրեդիտավորման պայմանագրի մեկ բնօրինակ:

3. Կրեդիտավորման պայմանագիրը առնվազն ներառում է՝

1) տարեկան փաստացի տոկոսադրույքի չափի վերաբերյալ նշում.

2) տարեկան փաստացի տոկոսադրույքը փոխելու կարգի, պայմանների եւ ժամկետների վերաբերյալ նշում.

3) հնարավորության դեպքում կրեդիտը մարելու նպատակով սպառողի կողմից վճարման ենթակա վճարումների, տոկոսների եւ այլ պարտադիր վճարների գումարի չափի, թվի, հաճախականության կամ ժամկետների, ինչպես նաև այդ վճարումների ամբողջ (ընդհանուր) գումարի չափի վերաբերյալ նշում.

4) ապահովագրության, գնահատման եւ այլ օժանդակ ծառայությունների գնի մասին նշում, եթե այդ օժանդակ ծառայություններից օգտվելը կրեդիտավորման պայմանագիրը կնքելու կամ գովազդվող տարեկան փաստացի տոկոսադրույքը ստանալու նախապայման է, եւ այդ ծառայությունների շահառուն կրեդիտավորողն է, կամ կրեդիտավորողը սահմանում է այն անձանց շրջանակը, որոնց հետ սպառողն իրավունք ունի կնքելու օժանդակ ծառայությունների մատուցման պայմանագրեր.

5) սպառողի կողմից իր պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար կրեդիտավորողի կողմից կիրառվող պատասխանատվության միջոցների (տուժանքի կամ սպառողի վիճակը վատթարացնող ցանկացած այլ միջոցների), դրանց կիրառման դեպքերի եւ կարգի վերաբերյալ նշումներ.

6) սույն օրենքի 10-րդ հոդվածում նշված սպառողի իրավունքի վերաբերյալ նշում.

7) մտածելու ժամանակի մասին նշում.

8) ըստ կրեդիտավորման պայմանագրի տեսակի՝ սույն օրենքով եւ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ Կենտրոնական բանկ) նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված տեղեկությունների, պայմանների, կարգի եւ ժամկետների վերաբերյալ նշումներ:

4. Կենտրոնական բանկն իր նորմատիվ իրավական ակտերով կարող է կրեդիտավորման պայմանագրերում բացահայտվող որոշ տեղեկությունների համար սահմանել պարտադիր կիրառման ենթակա տեքստեր կամ օրինակելի տարբերակներ կամ այլ նվազագույն պահանջներ:

5. Կրեդիտավորման պայմանագրի պայմանները պետք է շարադրվեն պարզ գրական հայերենով:

Հոդված 5. Ապրանքների, ծառայությունների եւ աշխատանքների գնումը ֆինանսավորելու նպատակով կրեդիտավորման պայմանագրերը

1. Բացի սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված պայմաններից եւ նշումներից, ապրանքների, ծառայությունների եւ աշխատանքների գնումը ֆինանսավորելու նպատակով կրեդիտավորման պայմանագրերը ներառում են՝

1) կրեդիտավորման պայմանագրով ֆինանսավորվող ապրանքների, ծառայությունների կամ աշխատանքների նկարագրությունը.

2) կրեդիտավորման պայմանագրով ձեռք բերվող ապրանքի, ծառայության կամ աշխատանքի գինը, ինչպես նաեւ նույն ապրանքի, ծառայության կամ աշխատանքի գինը՝ առանց կրեդիտավորման (cash price).

3) նախավճարի կամ ապահովման միջոց համարվող դեպոնացվելիք այլ գումարի չափը.

4) տարաժամկետ վճարումների կամ կանխավճարների եւ այլ վճարների չափը եւ դրանց վճարման ամսաթիվը, ամիսը եւ տարին.

5) այն դեպքում, երբ պայմանագրի կնքման պահին ապրանքների նկատմամբ սեփականության իրավունքը սպառողին չի անցնելու, ապա այդ ապրանքների սեփականատիրոջ վերաբերյալ տեղեկություններ, ինչպես նաեւ այդ ապրանքների սեփականության իրավունքը սպառողին անցնելու կարգն ու պայմանները.

6) պարտավորության կատարման ապահովման միջոցի նկարագրությունը դրա առկայության դեպքում.

7) այն դեպքում, երբ սպառողը պարտավոր է կրեդիտավորման պայմանագրի գործողության ընթացքում հատուկ հաշվի վրա միջոցներ դեպոնացնել, ապա կրեդիտավորման պայմանագիրը պետք է նաեւ տեղեկություններ պարունակի դեպոնացվելիք միջոցների չափի, ժամկետների, դրանց օգտագործման կարգի եւ այլ պայմանների մասին.

8) այն դեպքում, երբ սույն հոդվածի 3-րդ եւ (կամ) 4-րդ կետերում նշված պայմաններն ու տեղեկությունները հնարավոր չէ կրեդիտավորման պայմանագրի կնքման պահին որոշել, ապա կրեդիտավորման պայմանագիրը տեղեկություններ է պարունակում դրանք որոշելու կարգի ու պայմանների մասին:

Հոդված 6. Վարկային քարտերով կրեդիտավորման պայմանագրերը

1. Բացի սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված պայմաններից եւ նշումներից, վարկային քարտերով կրեդիտավորման պայմանագրերը ներառում են՝

1) վարկային քարտով տրամադրվող կրեդիտի առավելագույն սահմանաչափը.

2) կրեդիտի վերադարձման պայմանները կամ դրանց որոշման կարգը:

2. Վարկային քարտը կարող է տրամադրվել սպառողին միայն վերջինիս գրավոր համաձայնության առկայության դեպքում:

Հոդված 7. Օվերդրաֆտ պարունակող կամ օվերդրաֆտի համար հիմք համարվող պայմանագրերը

1. Բացի սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված պայմաններից եւ նշումներից, օվերդրաֆտ պարունակող կամ օվերդրաֆտի համար հիմք համարվող պայմանագրերը ներառում են՝

1) օվերդրաֆտի առավելագույն սահմանաչափի մասին նշում.

2) օվերդրաֆտի օգտագործման եւ վերադարձման պայմանների մասին նշում.

3) օվերդրաֆտ պարունակող կամ օվերդրաֆտի համար հիմք համարվող պայմանագիրը լուծելու ընթացակարգը, պայմաններն ու ժամկետները:

Հոդված 8. Սույն օրենքի կարգավորման առարկա համարվող այլ կրեդիտավորման պայմանագրերը

1. Բացի սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված պայմաններից եւ նշումներից, սույն օրենքի կարգավորման առարկա համարվող այլ կրեդիտավորման պայմանագրերը ներառում են՝

1) տրամադրվող կրեդիտի առավելագույն սահմանաչափը.

2) պարտավորության կատարման ապահովման միջոցի առկայության դեպքում դրա նկարագրությունը.

3) կրեդիտի օգտագործման եւ վերադարձման պայմանները:

ԳԼՈՒԽ 3

ՍՊԱՌՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հոդված 9. Կրեդիտավորման պայմանագիրը լուծելու սպառողի իրավունքը

1. Սպառողն իրավունք ունի առանց որեւէ պատճառաբանության միակողմանիորեն լուծելու կրեդիտավորման պայմանագիրը դրա կնքմանը հաջորդող 7 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե կրեդիտավորման պայմանագրով ավելի երկար ժամկետ նախատեսված չէ (մտածելու ժամանակ): Այդ դեպքում սպառողը պարտավոր է կրեդիտի գումարը օգտագործելու համար կրեդիտավորողին վճարել տոկոսներ, որոնք հաշվարկվում են կրեդիտավորման պայմանագրով նախատեսված տարեկան փաստացի տոկոսադրույքին համապատասխան: Կրեդիտավորման պայմանագրի լուծման հետ կապված որեւէ այլ հատուցում սպառողից պահանջվել չի կարող:

2. Սպառողն իրավունք ունի սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված կարգով լուծելու կրեդիտավորման պայմանագիրը նաեւ այն դեպքում, երբ լուծվել է կրեդիտի միջոցով ֆինանսավորվող առքուվաճառքի կամ ծառայությունների մատուցման կամ աշխատանքների կատարման պայմանագիրը:

Հոդված 10. Կրեդիտավորման պայմանագրով ունեցած պարտավորությունները ժամկետից շուտ կատարելու սպառողի իրավունքը

1. Սպառողն իրավունք ունի կրեդիտավորման պայմանագրով ունեցած պարտավորությունները ժամկետից շուտ կատարելու (մարելու)՝ անկախ այն հանգամանքից, թե նման իրավունք կրեդիտավորման պայմանագրով նախատեսված է, թե ոչ:

2. Սպառողի կողմից կրեդիտավորման պայմանագրով ունեցած պարտավորությունները ժամկետից շուտ կատարելու (մարելու) դեպքում համամասնորեն նվազեցվում է սպառողի կրեդիտավորման ընդհանուր ծախսը:

3. Սպառողի՝ սույն հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերով նախատեսված իրավունքը սահմանափակող, ինչպես նաեւ սույն հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված պատասխանատվության միջոցներ սահմանող համաձայնությունն առ ոչինչ է:

4. Սպառողի՝ սույն հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերով նախատեսված իրավունքն իրականացնելու դեպքում կրեդիտավորողը չի կարող կիրառել պատասխանատվության միջոցներ (տուժանք կամ սպառողի վիճակը վատթարացնող ցանկացած այլ միջոց):

Հոդված 11. Կրեդիտավորողի իրավունքները փոխանցելու հետեւանքները

1. Կրեդիտավորողի իրավունքներն այլ անձի փոխանցելու դեպքում սպառողն իրավունք ունի՝

1) նոր կրեդիտավորողին ներկայացնելու այն բոլոր առարկությունները, որոնք նա ունեցել է սկզբնական կրեդիտավորողի դեմ՝ նոր կրեդիտավորողին իրավունքների անցման մասին ծանուցում ստանալու պահին.

2) կատարելու հանդիպակաց պարտավորությունների հաշվանց, եթե օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

Հոդված 12. Պարտատիրոջը պահանջներ ներկայացնելու սպառողի իրավունքը

1. Սպառողն իրավունք ունի «Սպառողների իրավունքների պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, այլ օրենքներով եւ իրավական ակտերով, ինչպես նաեւ պայմանագրով սահմանված պահանջները ներկայացնելու անմիջապես կրեդիտավորողին այն դեպքում, երբ՝

1) ապրանքներ գնելու կամ ծառայություններ կամ աշխատանքներ ստանալու նպատակով սպառողը կրեդիտավորման պայմանագիր է կնքել մատակարար չհամարվող անձի հետ, եւ

2) մինչեւ սույն մասի 1-ին կետում նշված պայմանագրի կնքումը կրեդիտավորողի եւ մատակարարի միջեւ կնքվել է գրավոր պայմանագիր, որով կրեդիտավորողը համաձայնվել է տվյալ մատակարարի հաճախորդներին եւ կոնսրագենտներին տրամադրել կրեդիտ՝ տվյալ մատակարարից ապրանքներ գնելու կամ ծառայություններ կամ աշխատանքներ ստանալու նպատակով, կամ սպառողն ապրանքների կամ ծառայությունների կամ աշխատանքների դիմաց վճարելիս օգտագործել է կրեդիտավորողի տրամադրած վարկային քարտը, եւ

3) կրեդիտավորման պայմանագրով կամ այդ պայմանագրի հիման վրա տրամադրված կրեդիտի միջոցով գնված ապրանքները, ծառայությունները կամ աշխատանքները չեն ստացվել (մատուցվել) կամ մասնակի են ստացվել (մատուցվել) կամ չեն համապատասխանում օրենքով եւ (կամ) ապրանքների, ծառայությունների կամ աշխատանքների գնումն ապահովող գործարքով սահմանված պահանջներին, եւ

4) սպառողը բարեխղճորեն փորձել է օրենքով կամ պայմանագրով իրեն վերապահված իրավունքներն իրականացնել ու պահանջները ներկայացնել, սակայն մատակարարը օրենքով եւ պայմանագրով սահմանված կարգով եւ սահմաններում չի կատարել օրենքով կամ պայմանագրով սահմանված պարտավորությունները:

2. Եթե սպառողն իրավունքն ունի ապրանքը վերադարձնելու մատակարարին եւ սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված կարգով պահանջ է ներկայացնում կրեդիտավորողին, ապա վերջինս կարող է չընդունել ապրանքը, եթե՝

1) չի պահպանվել ապրանքի փաթեթավորումը, կամ

2) ապրանքն օգտագործվել է օրենքներով, այլ իրավական ակտերով կամ ապրանքն ուղեկցող փաստաթղթերով սահմանված պահանջների խախտմամբ:

ԳԼՈՒԽ 4

ՏԱՐԵԿԱՆ ՓԱՍՏԱՑԻ ՏՈԿՈՍԱԴՐՈՒՅՔԻ ՀԱՇՎԱՐԿՈՒՄԸ

Հոդված 13. Տարեկան փաստացի տոկոսադրույքի հաշվարկման բանաձևը եւ բացատրությունները

1. Տարեկան փաստացի տոկոսադրույքը հաշվարկվում է՝ հիմք ընդունելով հետեւյալ բանաձևեր.

$$A = \sum_{n=1}^N \frac{K_n}{\left(1 + i\right)^{\frac{D_n}{365}}}$$